

Մանօր. — Մեր ձեռքը եղած օրինակին մէջ սկիզբէն չորս՝ եւ վերջերէն երեք թուղթեր ինկած են, Յիշատակարանին մէջ կէտադրութեամբ անցանք այն բառերն որոնք անընթեռնի եղած են՝ յիշատակարանի վերջին թղթին մասամբ մաշած ըլլալուն համար։ Արգարի մօրը անունը կը կարդանք թէ Եւա է. ի՛նչ մեծ բարեբախտութիւն պիտի ըլլար եթէ յիշատակարանին մէջ կարդացուէր նաեւ հօրը անունն ալ. վերջին կ'զիւրէն կրնա՞նք արդեօք հետեւցնել թէ Ահակ էր. բայց չափ տարակուսելի։ Մատենաս է ժ.Գ. Թերթ, ամէն մէկ թերթը ութական թուղթ (= 104 կամ 208 էջ), պակաս (ինկածներն) են եօթը, այժմ մնացած է միայն 97 թուղթք։ Ժամագիրքը՝ սկիզբէն մինչեւ 64դ թղթին վերջը կը լրանայ. ապա կը սկսի Պատարագամատոյցը։ Տպագրութեան տառերու ձեւն նման է ժ.Ե. դարու ձեռագրաց տառերուն։ Զարդագիրք կան տեղ տեղ, ինքագիրք չափ տեղ կարմրով են, թէ եւ ընդհանրապէս նոյն տառերով, տեղ տեղ ալ նոյնաձեւ բուրգիւր մանր տառերով տողեր ալ կը տեսնուին։

7. ՅԻՍՈՒՍ ՈՐԴԻ. (Ա. Տպգր.)

8. ՄԱՇՏՈՑ. — (Ա. Տպգր.)

Մանօր. — Այս երկու գիրքերն ալ կը վերագրուին Արգարի, իբր թէ՛ առաջինը տպագրած ըլլայ վենետիկի մէջ 1565, եւ երկրորդն՝ Կ. Պոլսոյ մէջ 1569ին։ Մաշտոցի մասին յիշատակութիւն մը կը գտնենք Մատենադրութեան մէջ (Տպ. 1883 վենետիկ) այսպէս. «... որուն միայն քանի մը թերթերն հասած են մեր ձեռքը։ Տառքն ձեռագրաց տառից ձեւոց նման, ինչպէս... ժամագրոց եւ Աղթարաց...»։

ԿԱՊԵՏ

Մ. ԿԱՂԱՆԿԱՏՈՒԱՅԻՈՅ ՍԷԿ ՆՈՐ ՁԵՌԱԳԻՐԻ

13 Norham Gardens,
Oxford, 5. 4. 1903

Monsieur

Je viens de recevoir l'avis selon lequel on va publier une nouvelle édition des Historiens Arméniens.

J'espère que les savants rédacteurs ne négligeront pas un MS de *Մովսէս Կաղանկատուացի* nouvellement acquis par le Musée Britannique.

Pour démontrer la haute valeur de ce MS j'ajoute pour votre revue une collation de trois pages (12, 13 et 14) seulement de l'édition imprimée de Moscou, livre I, chap. 10.

Votre très dévoué

FRED. C. CONYBEARE

Ըստ նոր գրչագրին, fol. 11a

Ըստ սպագրին Մոսկուայի

հակառակս լեւեալ 1)	p. 12. հակառակս լեւալ
յայտն խոտովուե	նոքա 'ի խոտովութեան
համարեցաւ մեռանել ի պատերազմ 2)	համարեցաւ. մեռանել պատերազմաւ
գնդին, ուսմամ 3) անուն	գընդին ումն Ռահաս անուն
դիմեաց զազանսբար գնդին 4)	դիմեաց զալ անքաւ գնդիւ
եւ	p. 13 l. 1. զոր եւ
հաւա, նեցոյց (ֆերուածին վրջ. գրուած)	հաւանեցոյց
միաւորեցաւ գունդն 5)	միաւորեաց 'ի գունդն
ծառայութիւն	ծառայութիւն նորա [զգօրսն
ձորա եւ անցոյց յայնկոյս զգօրսն 6)	Ձորայ, եանց յայնկոյս եւ անցոյց
եւ մետաստան 7)	ընդ իւր
զլեռնորդայսն 8) եւ ընդդէմ	եւ զմետաստան
կարացին 9) ածել ի հաւանութիւն զնա	զլեռնորդայս, ընդդէմ [ծել զնա
այլ սա գրով 10)	կարաց (Պերոզ) 'ի հաւանութիւն աւ
որ 11) փոխանակ	այլ գրով
զարեւ հատէք	յիշեցուցանէր
կարացին ածին 12) զնա	որոց փոխանակ
յաշխարհն ալանաց 13) • եւ բացին	զարեւն հատիք
յղեաց 14)	կարեւ ածել զնա
մոզ են դոքա եւ 15)	յաշխարհն իւսյըսնդրաց եւ բացին
երանելի աշն	Ապա յղեաց
թագաւորին պարսից եւ ի զեղջ 16)	մոզ էին եւ դու
• • •	երանելի աշն ոչ թե
կեայր ըստ ալ	p. 14. Թագաւորին Պերոզի 'ի զիղջ
	հազար
	կեայր ընդ Աստուծոյ

P. S. On peut noter que la première édition de *Մովսէս Կաղանկատուացի*, publiée à Paris 1860, s'accorde beaucoup mieux avec ce manuscrit que l'édition de Moscou. F. C.

Շահնագարեան թպ. ունի, եր. 100 •

1) լեւալ. — 2) մետանել պատերազմաւ. — 3) ոմն ուհատ. — 4) դիմեաց գալ ամբաւ գնդիւ իւրով. — 5) միաւորեաց աւ գունդն. — 6) Ձորայ եւ անցոյց յայնկոյս զգօրսն. — 7) մետաստան. — 8) զլեռնորդայսն. — 9) կարաց. — 10) այլ գրով եւ. — 11) պակասի՝ որ. — 12) կարեն ածել. — 13) Աղուանդրեաց. — 14) Ապա յղեաց. — 15) մոզ էին եւ գու. — 16) Թագաւորին Պերոզի ի զիղջ :

Ծան. Խմբ. Բանասերի